

Paweł Przeździecki

"10 lat Wojska Polskiego w Afganistanie. Doświadczenia i perspektywy". Konferencja naukowa w Wojskowej Akademii Technicznej

---

Przegląd Historyczno-Wojskowy 13 (64)/1 (239), 230-232

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

podkreślał przede wszystkim wysoki poziom wykształcenia kadry, jej nieprzeciętny potencjał intelektualny. Z kolei dr Michał Polak, adiunkt Politechniki Koszalińskiej, przedstawił biografię zbiorową Kawalerów Virtuti Militari, którzy wywodzili się z szeregów Brygady Karpackiej.

Doktor Łukasz Mamert Nadolski z Muzeum Wojsk Lądowych w Bydgoszczy omówił wspomnienia Mirosława Dudzińskiego o walkach na libijskiej pustyni.

Wojciech Moś z Muzeum Górnośląskiego przypomniał biografię jednego z bardziej znanych dowódców SBSK, płk. Walentego Peszka.

U boku Karpatczyków w obronie Tobruku walczył również 11 Czechosłowacki Batalion Piechoty. Jego historię przedstawił dr Jiri Plachy z Wojskowego Instytutu Historycznego w Pradze, a biografię dowódcy tego oddziału, ppłk. Karela Klapalka – płk rez. dr Jozef Bystricky z Wojskowego Instytutu Historycznego w Bratysławie. O historii i działaniach 11 Czechosłowackiego Batalionu Piechoty oraz o swoich przeżyciach wojennych mówił wyjątkowy gość konferencji, czeski weteran z Tobruku, płk Pavel Vransky.

Ostatnia grupa referatów dotyczyła spuścizny SBSK w zbiorach Instytutu Polskiego i Muzeum im. Gen. Sikorskiego w Londynie – referat na ten temat wygłosił dr Andrzej Suchcitz, kierownik archiwum, oraz Centralnej Biblioteki Wojskowej – tę kwestię omówili Piotr Dobrowolski i Marcin Białas, pracownicy CBW. Należy żałować, że zabrakło w tej części konferencji równie ważnego wystąpienia poświęconego zbiorom archiwalnym i pamiątkom po Brygadzie i jej żołnierzach zgromadzonych w Centralnym Archiwum Wojskowym.

Konferencji towarzyszyła, specjalnie na tę okazję przygotowana przez Wojskowe Centrum Edukacji Obywatelskiej, wystawa autorstwa Tadeusza Krząstka, poświęcona historii SBSK.

Konferencję podsumował dr hab. Janusz Zuziak.

Janusz Zuziak

„10 LAT WOJSKA POLSKIEGO W AFGANISTANIE. DOŚWIADCZENIA I PERSPEKTYWY”. KONFERENCJA NAUKOWA W WOJSKOWEJ AKADEMII TECHNICZNEJ

Doświadczeniom z 10-letniej obecności Wojska Polskiego w Islamskiej Republice Afganistanu oraz perspektywom misji była poświęcona konferencja naukowa, która odbyła się 7 grudnia 2011 r. w Klubie Wojskowej Akademii Technicznej w Warszawie. Panel zorganizowały: Wojskowe Centrum Edukacji Obywatelskiej, Dowództwo Operacyjne Sił Zbrojnych oraz Wojskowa Akademia Techniczna. Rektora-komendanta WAT reprezentował płk dr Tadeusz Szczurek, dyrektora Departamentu Wychowania i Promocji Obronności – ppłk Agnieszka Gumińska, Dowódcę Operacyjnego – szef Centrum Dowodzenia DOSZ, gen. bryg. Andrzej Reudowicz. Konferencję otworzył zastępca dyrektora WCEO, dr Marcin Sińczuch. Panel moderowali profesorowie

WAT: dr hab. Ryszard Antkiewicz i dr hab. Andrzej Najgebauer. Wśród uczestników i prelegentów byli attaché obrony przy ambasadach: Czech, Chorwacji, Estonii, Iraku, Francji, Litwy, Niemiec, Wielkiej Brytanii, Stanów Zjednoczonych oraz Turcji. Obecni byli również przedstawiciele Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Biura Bezpieczeństwa Narodowego, Akademii Obrony Narodowej, Uniwersytetu Warszawskiego, Komendy Głównej Straży Granicznej, Sztabu Generalnego Wojska Polskiego, Dowództwa Sił Powietrznych, Dowództwa Wojsk Lądowych, Dowództwa Wojsk Specjalnych, Dowództwa Garnizonu Warszawa oraz Ministerstwa Obrony Narodowej.

Referat otwierający konferencję, wygłoszony przez kierownika Wojskowego Biura Badań Historycznych WCEO, dr. Grzegorza Jasińskiego, był poświęcony doświadczeniom z trzech wojen brytyjsko-afgańskich (1839–1842, 1878–1880, 1919) oraz z interwencji sowieckiej w Afganistanie (1979–1989). Referent zwrócił uwagę na błędy popełnione przez Brytyjczyków w XIX w. Wiązały się one nie tylko z zagadnieniami *stricte* militarnymi, lecz również z niezajomością miejscowej kultury i religijności. Podkreślił, że o wyniku dwóch pierwszych konfliktów zadecydowały ogromne koszty operacji. Z kolei podczas wojen dwudziestowiecznych niezwykle istotnym czynnikiem okazała się przewaga techniczna wojsk brytyjskich i sowieckich nad siłami afgańskimi.

Następnie głos zabrał płk Mirosław Potocki z Oddziału Wsparcia Działań DOSZ, który omówił zaangażowanie Wojska Polskiego w zagranicznych operacjach pokojowych i stabilizacyjnych. Pułkownik Potocki podał, że od 1953 r. w 70 misjach uczestniczyło ponad 80 tys. polskich żołnierzy. Referujący przedstawił udział Sił Zbrojnych RP w operacji w Afganistanie, w operacji „Enduring Freedom” oraz w działaniach Międzynarodowych Sił Wsparcia Bezpieczeństwa (ISAF). Omówił strukturę, wyposażenie i główne zadania Polskiego Kontyngentu Wojskowego oraz efekty misji, podkreślając znaczenie operacji w Azji Środkowej dla modernizacji i profesjonalizacji Sił Zbrojnych RP.

Podpułkownik dr inż. Przemysław Kupidura z WAT przedstawił doświadczenia z eksploatacji techniki wojskowej w Afganistanie. Udział Wojska Polskiego w misji afgańskiej skutkowałam przyjęciem nowych wzorów uzbrojenia, m.in. granatników automatycznych Mk19 i podwieszanych SBAO-40. Wpłynął również na modernizację dotychczas eksploatowanego sprzętu (karabinki Beryl, kołowe transportery opancerzone Rosomak). Wnioski eksploatacyjne znalazły odzwierciedlenie we wstępnych założeniach techniczno-taktycznych nowych systemów uzbrojenia. Referujący zwrócił uwagę na wpływ doświadczeń z operacji w Afganistanie na zrozumienie przez decydentów roli nowoczesnej techniki wojskowej i inicjowanie prac naukowo-badawczych. Podkreślił przy tym przewagę etatowej obsługi sprzętu nad doraźnie przeszkolonymi żołnierzami.

Referat wygłoszony przez mjr. Pawła Oszytkę z DOSZ dotyczył działalności zespołów odbudowy prowincji (Province Reconstruction Team – PRT) oraz współpracy cywilno-wojskowej (Civil-Military Co-operation – CIMIC) podczas realizacji zadań przez oba zespoły stabilizacji w prowincji Ghazni. Celem działalności PRT jest realizowanie finansowanych z budżetu MSZ projektów rozwojowych w regionie, służących m.in. rozbudowie i modernizacji infrastruktury, usprawnieniu edukacji i działania wymiaru sprawiedliwości oraz tworzenia nowych miejsc pracy. CIMIC skupia się na wspieraniu władz lokalnych i współpracy z nimi, a także na planowaniu i realizowaniu akcji humanitarnych.

Kwestię współpracy cywilno-wojskowej we wspieraniu procesu pojednania w Afganistanie omówił również sekretarz Międzyresortowego Zespołu ds. Afganistanu w MSZ, Piotr Krawczyk. Z kolei wystąpienie kierownika Wojskowego Biura Badań Społecznych WCEO, dr Anny Orzyłowskiej, było poświęcone społecznym aspektom misji w Afganistanie. Referentka przedstawiła wyniki badania przeprowadzonego przez WBBS dotyczącego postrzegania i oceny działalności kontyngentu przez żołnierzy zawodowych w kraju.

Wybrane aspekty udziału Wojska Polskiego w misji w Afganistanie były tematem referatu ppłk. dr. Krzysztofa Gaja z Akademii Obrony Narodowej. Porównał on potencjał Polskiego Kontyngentu Wojskowego i jednostek sowieckich stacjonujących w Ghazni w latach 1979–1989. Zaprezentował również strukturę organizacyjną sił polskich w Ghazni.

Podczas konferencji wystąpili również attaché obrony przy ambasadach: Stanów Zjednoczonych – płk Jeffrey Snell, Wielkiej Brytanii – płk Nigel Phillips, oraz Niemiec – płk Klaus-Peter Kiser. Referaty były poświęcone sojuszniczym doświadczeniom z misji afgańskiej. Pułkownik Snell przedstawił dokonania ISAF w Afganistanie, podkreślając wkład Wojska Polskiego we wspólną operację. Pułkownik Phillips zaprezentował brytyjskie zaangażowanie w Azji Środkowej. Omówił również plany dalszego udziału wojsk brytyjskich w działaniach w Azji Środkowej oraz podkreślił zagrożenia związane z rosnącą aktywnością bojowników i kosztami operacji. Pułkownik Kiser przedstawił misję afgańską z niemieckiej perspektywy.

Następnie dr Zbigniew Moszumański przedstawił wydaną przez WBBH WCEO *Kronikę Wojska Polskiego. Polski Kontyngent Wojskowy w Iraku 2003–2008*.

Referat przygotowany przez współorganizatorów konferencji, członków Zespołu Modelowania, Symulacji i Wspomagania Decyzji w Sytuacjach Konfliktowych i Kryzysowych WAT, był poświęcony symulatorom pola walki. Doktor inż. Zbigniew Tarapata omówił przeznaczenie i ogólną charakterystykę tego rodzaju analiz oraz przykłady ich stosowania i znaczenie dla zaawansowanych technicznie sił zbrojnych. Przedstawił również dokonania WAT w opracowaniu symulatora wariantów działań taktycznych (SWD-T), testowanego i prezentowanego we współpracy z AON.

Podczas dyskusji głos zabrał m.in. gen. bryg. Andrzej Reudowicz, który od października 2010 do kwietnia 2011 r. dowodził VIII zmianą PKW Afganistan. Podkreślił, że konferencja jest dobrym miejscem do wyjaśnienia powodów polskiej obecności wojskowej w Azji Środkowej. Generał zwrócił uwagę na specyfikę działań w warunkach afgańskich, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności budowania zaufania ludności cywilnej do polskich żołnierzy. Major Oszytko omówił zadania grup saperskich w Afganistanie oraz reguły współpracy z amerykańskimi zespołami rozminowania. Jacek Matuszak, pracownik Dowództwa Wojsk Lądowych i współautor przygotowanej przez WBBH WCEO publikacji *10 lat Wojska Polskiego w Afganistanie*, zauważył, że siły zbrojne powinny mieć wsparcie innych resortów państwa, tak jak jest to praktykowane u sojuszników uczestniczących w misji ISAF.

Podczas przerw w konferencji uczestnicy mogli obejrzeć wystawy przygotowane przez WCEO i WAT oraz zapoznać się z opracowaniami WAT, m.in.: metodą fotografii laserowej, dalmierzami i czujnikami opromieniowania wiązką lasera, celownikami nokto- i termowizyjnymi oraz przeznaczonymi dla wozów bojowych systemem detekcyjno-gaśniczym i pancierzem listwowym.

Paweł Przeździecki